

УДК 0.51

Н 34

WEB сторінка електронного видання : <http://enquir.npu.edu.ua>; <http://spppc.com.ua>

www.ffvs.npu.edu.ua/chasopys-npu-seriia-15.

Національна рада України з питань телебачення і радіомовлення

Витяг з реєстру суб'єктів у сфері медіа-реєстрів Ідентифікатор медіа R30-01416 від від 28.09.2023

Збірник включено до переліку наукових фахових видань України категорії «Б» за галузями наук: 011

«Педагогічні науки», 017 «Фізичне виховання і спорт» – (Наказ Міністерства освіти і науки № 886 від 02.07.2020).

Редакційна рада:

Андрущенко В.П.	доктор філософських наук, академік НАПН України, ректор УДУ імені Михайла Драгоманова; (гол.Ред.ради);
Вернидуб Р.М.	доктор філософських наук, професор, УДУ імені Михайла Драгоманова;
Євтух В.Б.	доктор історичних наук, професор, УДУ імені Михайла Драгоманова;
Дробот І. І.	доктор історичних наук, професор, УДУ імені Михайла Драгоманова;
Мацько Л.І.	доктор філологічних наук, професор, академік НАПН України, УДУ імені Михайла Драгоманова;
Падалка О.С.	доктор педагогічних наук, професор, член-кореспондент НАПН України, УДУ імені Михайла Драгоманова;
Синьов В.М.	доктор педагогічних наук, професор, академік НАПН України, УДУ імені Михайла Драгоманова;
Торбін Г.М.	доктор фізико-математичних наук, професор, УДУ імені Михайла Драгоманова;
Шут М.І.	доктор фізико-математичних наук, професор, академік НАПН України, УДУ імені Михайла Драгоманова.

Редакційна колегія серії:

Тимошенко О.В.	доктор педагогічних наук, професор, декан факультету фізичного виховання, спорту і здоров'я УДУ імені Михайла Драгоманова; Головний редактор.
Дьоміна Ж.Г.	кандидат педагогічних наук, професор, професор кафедри теорії та методики фізичного виховання факультету фізичного виховання, спорту і здоров'я УДУ імені Михайла Драгоманова; Заступник головного редактора.
Андрєєва О.В.	доктор наук з фізичного виховання та спорту, професор, завідувач кафедри здоров'я, фітнесу та рекреації, Національний університет фізичного виховання і спорту України (м. Київ, Україна)
Ареф'єв В. Г.	доктор педагогічних наук, професор, завідувач кафедри теорії та методики фізичного виховання, УДУ імені Михайла Драгоманова (м. Київ)
Грибан Г.П.	доктор педагогічних наук, професор, професор кафедри фізичного виховання та спортивного вдосконалення, Житомирський державний університет імені І. Франка (м. Житомир, Україна)
Приймаков О.О.	доктор біологічних наук, професор, професор кафедри здоров'я збережувальної освіти та фізичної рекреації факультету фізичного виховання, спорту та здоров'я, Український державний університет імені Михайла Драгоманова (м. Київ)
Пронтенко В.В.	кандидат наук з фізичного виховання і спорту, доцент, доцент кафедри фізичного виховання, спеціальної фізичної підготовки і спорту, Житомирський військовий інститут імені С. П. Корольова (м. Житомир, Україна)
Пронтенко К.В.	доктор педагогічних наук, доцент, доцент кафедри фізичного виховання, спеціальної фізичної підготовки і спорту, Житомирський військовий інститут імені С. П. Корольова (м. Житомир, Україна)
Суценок Л.П.	доктор педагогічних наук, професор, завідувач кафедри фітнесу та фізкультурно-спортивної реабілітації, Український державний університет імені Михайла Драгоманова (м. Київ)
Тимчик М. В.	кандидат педагогічних наук, професор, завідувач кафедри олімпійського та професійного спорту, Український державний університет імені Михайла Драгоманова (м. Київ)
Томенко О.А	доктор наук з фізичного виховання та спорту, професор, завідувач кафедри теорії та методики фізичної культури, Сумський державний педагогічний університет (м. Суми, Україна)
Ейдер Ежи	доктор педагогічних наук, доктор наук з фізичного виховання, професор Щецинського університету (Польща)
Масол В.В.	доктор філософії, викладач кафедри теорії та методики фізичного виховання факультету фізичного виховання, спорту і здоров'я Українського державного університету імені Михайла Драгоманова; Відповідальний секретар

ISSN 2311-2220 Схвалено рішенням Вченої ради УДУ імені Михайла Драгоманова

Н 34

Науковий часопис Українського державного університету імені Михайла Драгоманова. Серія 15.

Науково-педагогічні проблеми фізичної культури (фізична культура і спорт): зб. наукових праць / За ред. О. В. Тимошенка. – Київ : Вид-во УДУ імені Михайла Драгоманова, 2024. – Випуск 9 (182) 24. – 260

У статтях розглядаються результати теоретичних та науково-експериментальних досліджень у галузі педагогічної науки, фізичного виховання та спорту, висвітлюються педагогічні, медико-біологічні, психологічні і соціальні аспекти, інноваційні технології навчання фізичної культури, практики підготовки спортсменів. Збірник розрахований на аспірантів, докторантів, наукових, педагогічних та науково-педагогічних працівників. Статті друкуються в авторській редакції.

© Автори статей, 2024

© Вид-во УДУ імені Михайла Драгоманова, 2024

© Редакційна колегія серії, 2024

MINISTRY OF EDUCATION AND SCIENCE OF UKRAINE

NAUKOWYI CHASOPYS

Drahomanov Ukrainian State University

Series 15

SCIENTIFIC AND
PEDAGOGICAL PROBLEMS OF
PHYSICAL CULTURE
(*physical culture and sports*)

Issue 9 (182) 24

Kyiv
Publishers of State Mykhailo Drahomanov
University2024

UDC 0.51

N 34

WEB page of electronic edition: <http://enpuir.npu.edu.ua>; <http://spppc.com.ua/www.ffvs.npu.edu.ua/chasopys-npu-seriia-15>

National Council of Ukraine on Television and Radio Broadcasting

Extract from the register of subjects in the field of media registrars Media identifier R30-01416 dated 09/28/2023

The collection is included in the list of scientific professional publications of Ukraine of category "B" by branches of science: 011 "Pedagogical sciences", 017 "Physical education and sports" - (Order of the Ministry of Education and Science № 886 from 02.07.2020).

Editorial Board:

- Andrushchenko V.** Doctor of Philosophy, Academician of the Academy of Pedagogical Sciences of Ukraine, rector of the State Mykhailo Drahomanov University (head of the board);
- Vernidub R.** Doctor of Philosophy Sciences, Professor, State Mykhailo Drahomanov University;
- Yevtukh V.** Doctor of History Sciences, Professor, State Mykhailo Drahomanov University;
- Drobot I.** Doctor of Historical Sciences, Professor, State Mykhailo Drahomanov University;
- Matsko L.** Doctor of Philology Sciences, Professor, Academician of the Academy of Pedagogical Sciences of Ukraine, State Mykhailo Drahomanov University;
- Padalka O.** Doctor of Pedagogical Sciences, Professor, Corresponding Member of the Academy of Pedagogical Sciences of Ukraine, State Mykhailo Drahomanov University;
- Sinyov V.** Doctor of Pedagogical Sciences, Professor, Academician of the Academy of Pedagogical Sciences of Ukraine, State Mykhailo Drahomanov University;
- Torbin G.** Doctor of Physical and Mathematical Sciences, Professor, State Mykhailo Drahomanov University;
- Shut M.** Doctor of Sciences (Physics and Mathematics), Professor, Academician of the Academy of Pedagogical Sciences of Ukraine, State Mykhailo Drahomanov University.

Editorial board:

- Tymoshenko O.** Doctor of Pedagogical Sciences, Professor, dean of the Faculty of Physical Education, Sports and Health, State Mykhailo Drahomanov University; **Editor in Chief.**
- Domina Zh** Candidate of Pedagogical Sciences, Professor, State Mykhailo Drahomanov University; **Deputy editor.**
- Andreeva O.** Doctor of Science in Physical Education and Sports, Professor, National University of Physical Education and sports of Ukraine;
- Arefiev V.** Doctor of Pedagogical Sciences, Professor, State Mykhailo Drahomanov University
- Griban G.** Doctor of Pedagogical Sciences, Professor, Zhytomyr State University named after I. Franko;
- Priyamakov O.** Doctor of Biological Sciences, Professor, State Mykhailo Drahomanov University.
- Prontenko V.** Candidate of Science in Physical Education and Sports, Assistant Professor, S. Korolev Zhytomyr Military Institute;
- Prontenko K.** Doctor of Pedagogical Sciences, Professor, S. Korolev Zhytomyr Military Institute;
- Sushchenko L.** Doctor of Pedagogical Sciences, Professor, Head of the Department of Fitness and Physical Culture and Sports Rehabilitation, State Mykhailo Drahomanov University (Kyiv)
- Tymchyk M** Candidate of Pedagogical Sciences, Professor, State Mykhailo Drahomanov University;
- Tomenko O.** Doctor of Science in Physical Education and Sports, Professor, Sumy State Pedagogical University;
- Ayer Ezhie** Doctor of Pedagogical Sciences, Doctor of Science in Physical Education, Professor at Szczecin University, Poland;
- Masol V.** PhD, Lecturer at the Department of Theory and Methods of Physical Education, Faculty of Physical Education, Sports and Health, State Mykhailo Drahomanov University; **Responsible secretary.**

Scientific journal of the Dragomanov Ukrainian State University. Series № 15. Scientific and pedagogical problems of physical culture (physical culture and sports): Sb. scientific works / Ed. O. V. Tymoshenko. - K.: Publishing house of State Mykhailo Drahomanov University, 2024 - Issue 9(182) 24. – s. 260

The article deals with the results of theoretical and scientific-experimental research in the field of pedagogical science, physical education and sports, highlights pedagogical, medical and biological, psychological and social aspects, innovative technologies of training physical culture, training practices of athletes. The collection is intended for graduate students, doctoral students, scientific, pedagogical and scientific and pedagogical workers. Articles are printed in the author's wording.

Approved by the decision of the Academic Council of the State Mykhailo Drahomanov University

ISSN 2311-2220

© Authors of articles, 2024

© State Mykhailo Drahomanov University, 2024

© Editorial board, 2024

The collection is published monthly

DOI: [https://doi.org/10.31392/UDU-nc.series15.2024.9\(182\).21](https://doi.org/10.31392/UDU-nc.series15.2024.9(182).21)
УДК 378.147

Ірхіна Ю.В.
кандидат педагогічних наук, доцент
Державний заклад «Південноукраїнський національний
університет ім. К.Д. Ушинського», м. Одеса
Orcid:0000-0002-9884-4732

ПРИНЦИПИ ФОРМУВАННЯ ПРОФЕСІЙНОГО СЛОВНИКУ МАЙБУТНІХ ПРАЦІВНИКІВ ГАЛУЗІ ФІЗИЧНОЇ КУЛЬТУРИ ТА СПОРТУ

У статті розглядаються підходи до відбору активної та пасивної лексики майбутніх працівників галузі фізичної культури та спорту для професійного спілкування, спираючись на такий статистичний показник, як частотність використання слова. Підкреслюється, що частотність охоплює як частоту вживання, так і розповсюдженість терміна у джерелах. Використання частотного відбору дає точні результати в межах першої тисячі найуживаніших слів, тоді як принцип розповсюдженості відображає регулярність використання слова у мовленні. Розглянуто також методи запам'ятовування і активного використання іншомовних слів, які вважаються найбільш актуальними для сфери фізичної культури і спорту.

На основі аналізу текстів у сфері фізичної культури і спорту було визначено групу іноземних слів, що мають найвищу частотність. Це сприяє покращенню процесу вивчення іноземної мови студентами, які спеціалізуються в цій галузі. Було проаналізовано частку найуживаніших слів відносно інших, щоб оцінити їх роль у передачі важливої інформації в професійному контексті.

Ключові слова: принцип частотності, професійна лексика, мовний розвиток, іноземна мова за професійним спрямуванням, фізична культура і спорт.

Yuliana Irkhina Principles of forming a professional vocabulary for future specialists in the field of physical culture and sports. The article discusses approaches to selecting active and passive vocabulary for professional use, based on such a statistical indicator as word frequency. It is emphasized that frequency encompasses both the rate of occurrence and the spread of the term across sources. The use of a purely frequency-based approach yields accurate results within the first thousand most frequent words, whereas the principle of spread demonstrates the regularity of a word's use in speech.

The study focuses on specialized vocabulary that assists future specialists in physical culture and sports in forming their own professional vocabulary in both specialized and general language contexts. It also examines methods for memorizing and actively using foreign words that are most relevant to the field of physical culture and sports. For effective assimilation of foreign vocabulary required in professional activities, it is important to learn to use it in productive speech.

Based on an analysis of texts in the field of physical culture and sports, a group of foreign words with the highest frequency taken out of the author's textbook was identified and settled into a table, which shows a possibility to study them effectively in the course of professional English studying. This contributes to enhancing the language learning process for students specializing in this field, giving them freedom in using knowledge of professional-oriented language in their speech. The proportion of the most frequently used words relative to others was analyzed to assess their role in conveying significant information in a professional context.

Keywords: frequency principle, professional vocabulary, language development, foreign language for professional purposes, physical culture, and sports.

Постановка проблеми. Оволодіння професійно-орієнтованою іншомовною лексикою, запропонованою для майбутніх фахівців у сфері фізичної культури та спорту в умовах групового навчання, є складним завданням, особливо з огляду на обмежену кількість академічних годин. Така ситуація зумовлює потребу в інтенсифікації навчального процесу і вимагає зосередження на суворо відібраному мінімумі лексичного матеріалу, що безпосередньо впливає на ефективність засвоєння. Важливою умовою оптимізації процесу навчання є вирішення лінгвістичних, психологічних та методичних проблем, пов'язаних із відбором та систематизацією необхідної лексики.

З точки зору методики викладання лексичного аспекту професійно-орієнтованої мови, ключовим є відбір термінів і фразеологічних зворотів, які використовуватимуться в активному мовленні. Майбутні спеціалісти у сфері фізичної культури та спорту мають володіти професійною лексикою на рівні, що дозволяє ефективно комунікувати у професійному середовищі та застосовувати її на практиці, включаючи тренерську діяльність, фізіологічні дослідження, методику викладання, спортивну журналістику тощо.

Аналіз літературних джерел. Дослідження сучасних вчених (зокрема, С.Ю. Ніколаєвої, Р.Ю. Мартинової, Н.К. Складенко та інших) демонструють, що професійна лексика відіграє ключову роль у формуванні комунікативних компетенцій майбутніх фахівців у галузі фізичної культури та спорту. Вона також визначає напрями подальшого самостійного опанування іноземної мови. Як головний інструмент для вираження, збереження та передачі спеціальних термінів і понять, фахова лексика забезпечує структурування знань, постановку проблем і поступове їх вирішення в науковому контексті.

Актуальність цього дослідження підкріплена аналізом лексичних одиниць з аутентичних фахових англійських текстів у галузі фізичної культури та спорту, що дозволяє визначити найбільш часто використовувані терміни, необхідні для професійної комунікації. Наприклад, терміни, пов'язані з фізіологією, тренуваннями, спортивною медициною, психологічною підготовкою спортсменів, є критично важливими для фахівців у цій галузі. Крім того, вивчення цих термінів дозволяє ефективно формувати професійну мовну компетентність, а також сприяє більш глибокому розумінню та засвоєнню змісту спеціалізованих дисциплін.

Додатково, важливо зазначити, що іноземна мова є засобом не лише професійної діяльності, а й академічної мобільності фахівців з фізичної культури та спорту, що включає участь у міжнародних конференціях, стажуваннях та обмінних програмах. Таким чином, лексична компетенція має враховувати не лише вузькоспеціалізовані терміни, але й загальнонаукову лексику, яка буде корисною для інтеграції у глобальне професійне середовище.

Мета статті (постановка завдань). Метою цієї статті є дослідження семантики англійської мови, використаної у фахових текстах з фізичної культури та спорту, з метою виявлення найбільш вживаних слів і їхньої ролі в професійному мовному середовищі. Аналіз частотності та контекстуального використання слів дозволяє оптимізувати процес навчання іноземної мови для студентів, які обрали спортивну спеціалізацію, та підвищити їхні професійні комунікативні навички.

Виклад основного матеріалу дослідження. Численні дослідження присвячені відбору та методиці навчання лексики, необхідної для реалізації професійних завдань і забезпечення вільного спілкування у спеціалізованій сфері. Однак, питання, як-от обсяг лексичного мінімуму, принципи та критерії відбору слів, все ще не мають остаточних відповідей. Одним із ключових аспектів розробки цих питань є визначення одиниці відбору. У нашому дослідженні за одиницю відбору обирається слово та словосполучення, які витягнуті з аутентичних фахових професійно-орієнтованих текстів. Для розуміння поняття "професійна лексика" важливо визначити його специфіку в контексті загальнонавчаної лексики. Відокремлення фахової лексики від загальнонавчаної є складним завданням через їхню взаємозалежність. Часто терміни стають частиною повсякденного мовлення, а звичайні слова використовуються для утворення термінів, що робить ці процеси постійними і динамічними. Крім того, спеціалізована лексика стає важливим джерелом збагачення літературної мови. Це підкреслює, що межі між термінологічною та загальнонавчаною лексикою є нестабільними і залежать більше від функціональних, а не історичних факторів, що викликає певні труднощі у їх розмежуванні.

Експериментальні дані свідчать про те, що студенти спеціальності фізичної культури та спорту можуть збільшувати свій пасивний словниковий запас приблизно на 50-100 слів на рік (Алексеева, 2022). Для опанування професійної лексики фахівцям необхідно знати щонайменше 150 слів для середнього рівня володіння мовою та близько 300 слів для високого рівня володіння. Активний (продуктивний) фаховий словниковий запас утворює ядро професійно-орієнтованої лексики, яка є необхідною для майбутніх фахівців у галузі фізичної культури та спорту. Це найбільш поширені та комунікативно значущі терміни, які часто використовуються у типових ситуаціях професійного спілкування. Розвиток активного словникового запасу вимагає особливої уваги для формування навички, яка дозволяє автоматично використовувати необхідну лексику у відповідних ситуаціях.

Робота з пасивним лексичним запасом має іншу динаміку порівняно з активним, адже тут акцент ставиться на розпізнавання і розуміння термінів у рецептивних видах мовної діяльності, таких як слухання і читання. Успішність освоєння пасивної лексики часто залежить від її логічної організації. Професійна лексика може бути класифікована за різними критеріями, які перетинаються, що сприяє її повторюваності і підвищенню частотності використання в мовленні.

Важливою є проблема відбору лексики для активного і рецептивного використання. Статистичний показник уживаності слова є основним інструментом для визначення частоти його вживання в різних джерелах. Уживаність включає частоту та поширеність терміна як два ключових компоненти. Проте використання лише частотного підходу є ефективним тільки для першої тисячі найбільш уживаних слів, тоді як принцип поширеності дозволяє оцінити регулярність вживання слова в специфічному контексті.

У контексті фізичної культури та спорту, відбір лексики з професійних текстів для подальшого використання в навчальних матеріалах потребує застосування принципу частотності. Цей статистичний метод відбору лексики дозволяє виявити найбільш використовувані терміни в конкретних джерелах або їх сукупності. Однак цей принцип часто потребує доповнення принципом резервності для більш комплексної оцінки, оскільки він забезпечує точність лише в межах першої тисячі слів.

Практичне застосування принципу частотності для відбору лексики розглядається у курсі «Іноземна (англійська) мова за професійним спрямуванням» для здобувачів першого (бакалаврського) рівня вищої освіти спеціальностей 014 Середня освіта (Фізична культура) та 017 Фізична культура і спорт. Курс структурований у вигляді восьми циклів, кожен з яких містить три заняття. Основна діяльність включає читання, переклад і прослуховування спеціалізованих текстів, а також їх відтворення англійською мовою через вправи, що підтверджують і обґрунтовують фактологічний матеріал. Оскільки здобувачі мають можливість самостійно вибирати додаткові мовленнєві матеріали, це створює умови для розширення словникового запасу, завдяки чому акцент ставиться на відбір найбільш часто вживаних термінів.

У цьому курсі особливу увагу приділено методам активізації та запам'ятовування професійної лексики. Лексичний матеріал, який є найбільш актуальним для сфери фізичної культури і спорту, представлений не лише на початкових заняттях, але і повторюється на всіх подальших заняттях, що реалізує принцип частотності. Це включає багаторазове вживання нових слів і виразів у різноманітних лінгвістичних та смислових контекстах, що сприяє глибшому засвоєнню і автоматизації лексичних одиниць у професійному мовленні.

Кількість повторень кожної вивченої лексеми у всіх восьми циклах курсу представлена у таблиці 1.

Таблиця 1

Lexics	U1	U2	U3	U4	U5	U6	U7	U8
<i>coach</i>	33	60	13	11	6	7	1	1
<i>injury</i>	8	4	3	6	5	1	1	1
<i>kinesiology</i>	22	2	15	1	1	1	1	1
<i>movement</i>	6	2	1	1	1	1	1	1
<i>healthcare</i>	13	2	4	1	1	1	1	1
<i>strength</i>	7	2	2	1	1	1	1	1
<i>cognitive</i>	15	2	1	1	1	1	1	1
<i>climbing</i>	25	7	17	5	1	1	1	1
<i>athlete</i>	5	2	1	1	1	1	1	1
<i>pressure</i>	6	2	5	1	1	2	1	1
<i>guidance</i>	5	2	1	1	1	1	1	1
<i>psychology</i>	6	1	1	1	15	17	1	1
<i>to enable</i>	9	2	1	1	1	2	1	1
<i>to empower</i>	10	2	1	1	1	1	1	1
<i>to promote</i>	8	2	1	1	1	1	1	1
<i>encouragement</i>	16	3	1	1	1	1	1	1
<i>synergy</i>	5	2	1	1	1	1	1	1
<i>tactical</i>	-	13	3	1	1	1	1	1
<i>sport-specific skills</i>	-	5	3	1	1	1	1	1
<i>goal</i>	-	23	2	1	1	1	1	1
<i>to contribute</i>	-	19	2	1	1	1	1	1
<i>impetus</i>	-	12	2	1	1	1	1	1
<i>inherently</i>	-	13	2	2	1	1	1	2
<i>to inspire</i>	-	13	2	1	1	1	1	1
<i>chronic diseases</i>	-	11	1	1	1	1	1	1
<i>blood circulation</i>	-	7	2	1	1	1	1	1
<i>betterment</i>	-	6	1	1	1	1	1	1
<i>boost</i>	-	6	1	1	1	1	1	1
<i>reference</i>	-	-	13	1	1	1	1	1
<i>alongside</i>	-	-	11	2	1	1	1	1
<i>staff</i>	-	-	10	3	1	1	1	1
<i>to evaluate</i>	-	-	9	2	2	1	1	1
<i>immaturity</i>	-	-	5	1	1	1	2	1
<i>applied sciences</i>	-	-	11	2	1	1	1	1
<i>bachelor</i>	-	-	19	7	2	1	1	1
<i>framework</i>	-	-	16	1	1	1	1	1
<i>to evolve</i>	-	-	12	1	1	1	1	1
<i>to attain</i>	-	-	13	2	2	1	1	1
<i>goal</i>	-	-	8	2	2	1	1	1
<i>strengthen</i>	-	-	11	2	1	1	1	1

<i>supervision</i>	-	-	10	3	2	1	1	1
<i>curriculum</i>	-	-	7	1	1	1	1	1
<i>to ensure</i>	-	-	-	14	2	2	1	1
<i>to facilitate</i>	-	-	-	14	1	2	1	1
<i>adjustment</i>	-	-	-	11	3	1	1	1
<i>initially</i>	-	-	-	6	2	1	1	1
<i>emergency</i>	-	-	-	19	1	1	1	1
<i>irrespective</i>	-	-	-	12	2	1	1	1
<i>full-fledged</i>	-	-	-	10	1	1	1	1
<i>vulnerable</i>	-	-	-	11	2	1	1	1
<i>disabled</i>	-	-	-	15	3	2	1	1
<i>a refugee</i>	-	-	-	14	1	1	1	1
<i>to entitle</i>	-	-	-	7	2	1	1	1
<i>to engage</i>	-	-	-	19	1	1	1	1
<i>pecuniary</i>	-	-	-	7	1	2	1	1
<i>hierarchy</i>	-	-	-	-	12	1	1	1
<i>to treat</i>	-	-	-	-	9	2	1	1
<i>to raise</i>	-	-	-	-	13	2	1	1
<i>generation</i>	-	-	-	-	12	1	1	1
<i>awkward</i>	-	-	-	-	11	1	1	1
<i>to get along</i>	-	-	-	-	7	2	1	2
<i>an editor</i>	-	-	-	-	11	1	1	1
<i>to drop out</i>	-	-	-	-	9	1	1	1
<i>due to</i>	-	-	-	-	12	2	1	1
<i>re-enrolled</i>	-	-	-	-	8	1	1	1
<i>to investigate</i>	-	-	-	-	9	1	1	1
<i>to award</i>	-	-	-	-	7	1	1	1
<i>to acknowledge</i>	-	-	-	-	15	2	1	1
<i>a mentor</i>	-	-	-	-	13	1	1	1
<i>to urge</i>	-	-	-	-	14	2	1	1
<i>mental</i>	-	-	-	-	16	15	3	1
<i>cognitive</i>	-	-	-	-	-	15	1	1
<i>diverse</i>	-	-	-	-	-	16	3	1
<i>imaginary</i>	-	-	-	-	-	12	2	1
<i>a desire</i>	-	-	-	-	-	10	1	1
<i>astride of</i>	-	-	-	-	-	11	1	1
<i>to pretend</i>	-	-	-	-	-	8	2	1
<i>to determine</i>	-	-	-	-	-	7	1	2
<i>to adopt</i>	-	-	-	-	-	14	2	1
<i>mediation</i>	-	-	-	-	-	16	1	1
<i>to reach</i>	-	-	-	-	-	12	2	2

<i>to observe</i>	-	-	-	-	-	13	3	1
<i>consanguinity</i>	-	-	-	-	-	-	11	1
<i>affinity</i>	-	-	-	-	-	-	10	1
<i>conjugal</i>	-	-	-	-	-	-	12	2
<i>nuclear</i>	-	-	-	-	-	-	17	2
<i>to trace</i>	-	-	-	-	-	-	10	3
<i>a repository</i>	-	-	-	-	-	-	8	2
<i>to wane</i>	-	-	-	-	-	-	10	2
<i>illegitimate</i>	-	-	-	-	-	-	13	1
<i>equality</i>	-	-	-	-	-	-	12	4
<i>predictable</i>	-	-	-	-	-	-	-	11
<i>behavior</i>	-	-	-	-	-	-	-	37
<i>generation</i>	-	-	-	-	-	-	-	14
<i>violation</i>	-	-	-	-	-	-	-	26
<i>definition</i>	-	-	-	-	-	-	-	16
<i>acceptable</i>	-	-	-	-	-	-	-	14
<i>to violate</i>	-	-	-	-	-	-	-	14
<i>to deal with</i>	-	-	-	-	-	-	-	14
<i>similarly</i>	-	-	-	-	-	-	-	11
<i>tackle</i>	-	-	-	-	-	-	-	10
<i>environment</i>	-	-	-	-	-	-	-	12
<i>to display</i>	-	-	-	-	-	-	-	14
<i>rebellious</i>	-	-	-	-	-	-	-	13

Зазначена частота використання відібраної професійної лексики гарантує глибоке запам'ятовування лексеми та граматичних конструкцій, адже постійне повторення забезпечує їх закріплення. Це, в свою чергу, сприяє розширенню словникового запасу здобувачів та підвищенню їхніх іншомовних мовленнєвих навичок. Таким чином, курс не лише пропонує значний інформаційний обсяг і цікавий контент, але й є методично ефективним для здобувачів вищої освіти у галузі фізичної культури та спорту в умовах модульного навчання, коли велика частина часу відводиться на самостійне опрацювання матеріалу.

Висновки. Аналіз частотності використання окремих лексичних одиниць у професійних текстах з фізичної культури та спорту показує, що найчастіше вживані терміни формують основний каркас іноземної мови, оскільки саме ці слова несуть ключове семантичне навантаження, що полегшує комунікацію в професійній сфері.

Опрацювання професійних текстів на іноземній мові є складним і багатограним процесом, який вимагає від усіх учасників максимальної концентрації для досягнення результату в обмежений час, а саме, вільного використання набутих лексичних знань у професійній діяльності. Вибір відповідних лексичних одиниць суттєво пришвидшує процес навчання, дозволяючи майбутнім фахівцям у фізичній культурі та спорті ефективно використовувати спеціалізовану лексику як у професійній діяльності, так і в повсякденному житті.

Перспективи подальших досліджень. Перспективи подальшого дослідження полягають у глибшому аналізі специфіки професійної лексики для фахівців у галузі фізичної культури та спорту. Це дозволить краще зрозуміти особливості формування та застосування термінології в даній сфері та вдосконалити методики навчання.

Література

- 1.Алексєєва О. Б. Формування професійного словника вчителя початкової школи у процесі вивчення англійської мови//Записки з романо-германської філології. 2022. Вип. 1 (48). С. 4–9.
- 2.Босенко А. І., Орлик Н. А., Топчій М. С. Фізіологія спорту: навч. посіб. Одеса : Видавець Букаєв Вадим Вікторович, 2017. 268 с.
- 3.Ірхіна Ю. В. Іноземна (англійська) мова за професійним спрямуванням: навч. посіб. для здобувачів першого (бакалаврського) рівня вищої освіти спеціальностей 014 Середня освіта (Фізична культура) та 017 Фізична культура і спорт. Одеса, 2024. 150 с.

4. Кондрацька Г. Д. Методологічні основи формування професійно-мовленнєвої культури майбутніх фахівців з фізичного виховання у вищих навчальних закладах освіти // Науковий часопис Національного педагогічного університету імені М. П. Драгоманова/за ред. О. В. Тимошенка. Київ : НПУ імені М. П. Драгоманова, 2017. Вип. 5. С. 159–162.

5. Лахтадир О. В., Чекмарьова В. В., Зеленюк О. В., Бикова Г. В. Комуникативна психолого-педагогічна компетентність майбутніх фахівців із фізичної культури і спорту // Науковий часопис Національного педагогічного університету імені М. П. Драгоманова. 2018. Вип. 11 (105). С. 75–79.

Reference

1. Aleksieieva, O. V. (2022). Formuvannia profesiinoho slovnyka vchytelia pochatkovoї shkoly u protsesi vyvchennia anhliiskoi movy [Formation of a professional vocabulary for a primary school teacher in the process of learning English]. *Zapisky z romano-hermanskoї filolohii*, (1)(48), 4–9.

2. Bosenko, A. I., Orlyk, N. A., & Topchii, M. S. (2017). *Fiziolohiia sportu: Navchalnyi posibnyk* [Physiology of sport: Textbook]. Odesa: Bukayev Vadym Viktorovych.

3. Irkhina, Y. V. (2024). *Inozemna (anhliiska) mova za profesiinym spriamuvanniam: Navchalnyi posibnyk dlia zdobuvachiv pershoї (bakalavrskogo) rivnia vyshchoї osvity spetsialnostei 014 Serednia osvita (Fizychna kultura) ta 017 Fizychna kultura i sport* [Foreign (English) language for professional purposes: Textbook for bachelor's degree students in 014 Secondary Education (Physical Culture) and 017 Physical Culture and Sports]. Odesa.

4. Kondratska, H. D. (2017). Metodolohichni osnovy formuvannia profesiino-movlennievoї kultury maibutnikh fakhivtsiv z fizychnoho vykhovannia u vyshchikh navchalnykh zakladakh osvity [Methodological foundations for the formation of professional language culture for future physical education specialists in higher educational institutions]. *Naukovyi chasopys Natsionalnoho pedahohichnoho universytetu imeni M. P. Dragomanova* [Scientific Journal of the National Pedagogical Dragomanov University], (5), 159–162.

5. Lakhtadyr, O. V., Chekmarova, V. V., Zelenyuk, O. V., & Bykova, H. V. (2018). Komunikatyvna psykhologoh-pedahohichna kompetentnist maibutnikh fakhivtsiv iz fizychnoi kultury i sportu [Communicative psychological-pedagogical competence of future specialists in physical culture and sports]. *Naukovyi chasopys Natsionalnoho pedahohichnoho universytetu imeni M. P. Dragomanova* [Scientific Journal of the National Pedagogical Dragomanov University], (11)(105), 75–79.

DOI: [https://doi.org/10.31392/UDU-nc.series15.2024.9\(182\).22](https://doi.org/10.31392/UDU-nc.series15.2024.9(182).22)
УДК 616.127-005.8:616.7/613.7-053.6

Калмикова Ю.С.

**кандидат наук з фізичного виховання і спорту
(фізична реабілітація), доцент,**

**доцент кафедри пропедевтики внутрішньої медицини і
фізичної реабілітації**

**Харківський національний університет імені В.Н. Каразіна, м. Харків
<https://orcid.org/0000-0002-6227-8046>**

Кашуба В.О.

**доктор наук з фізичного виховання та спорту,
професор, завідувач кафедри кінезіології та**

фізкультурно-спортивної реабілітації

**Національний університет фізичного виховання і спорту України, м. Київ
<https://orcid.org/0000-0001-6669-738X>**

Калмиков С.А.

кандидат медичних наук, доцент,

**декан факультету фізичної терапії та здоров'я людини,
доцент кафедри фізичної терапії,**

**Харківська державна академія фізичної культури, м. Харків
<https://orcid.org/0000-0002-6837-2826>**

ОСОБЛИВОСТІ ПОКАЗНИКІВ ФІЗИЧНОГО СТАНУ ОСІБ МОЛОДОГО ВІКУ З МЕТАБОЛІЧНИМ СИНДРОМОМ І ХРОНІЧНИМИ БОЛЯМИ ОПОРНО-РУХОВОГО АПАРАТУ

У статті розглянуто важливість визначення оцінки показників фізичного розвитку жінок молодого віку з метаболічним синдромом та хронічними болями опорно-рухового апарату. Мета дослідження – оцінити фізичний стан жінок молодого віку з метаболічним синдромом та хронічними болями опорно-рухового апарату на основі антропометричного обстеження (вимірювання довжини тіла, маси тіла, окружності талії, стегон та живота, розрахунок індексу маси тіла, індексу окружності талії /окружності стегна, екскурсію грудної клітки, динамометрія кисті, життєва ємність легень). Методи дослідження. У дослідженні брали участь 97 жінок молодого віку з метаболічним синдромом та хронічними болями опорно-рухового апарату. Проводилась оцінка основних демографічних та анамнестичних характеристик обстежених осіб. Усі виміри показників фізичного розвитку здійснювалися у відповідності до міжнародних стандартів. Результати дослідження. Показано, що серед усіх жінок молодого віку з метаболічним синдромом з нормальною масою тіла не спостерігалось, що свідчить про однорідність вибірки. Показники довжини тіла знаходяться у межах норми; середньостатистичні показники обводу талії свідчать про суттєві ризики для здоров'я досліджуваних; співвідношення обхвату талії та обхвату стегон у досліджуваних жінок теж